

F. Brangwyn: Musiikkia työn lomassa.

Frank Brangwyn ja hänen työläis- kuvansa

Frank Brangwyn on yksi niitä harvoja uskallikkotaiteilijoita, jotka ovat taiteessaan kuvanneet köyhälistöä. Kuvanneet sitä sielustaan; rehellisestä myötätunnosta, kanssakärsimystensä innostuttamina.

Brangwyn kärsi nuoruudessaan, kuten kaikki toisetkin työläistäiteilijät, mitä suurinta kurjuutta. Syntyi Brugessa, Belgiassa, v. 1867. Hänen isänsä oli englantilainen, joka elämäkseen koristeli kirkkojen alttariverhoja, ym. sekä teki korutoita. Isä oli lähtenyt Englannista Belgiaan — nälkää pakoon, mutta ei täälläkään tavannut sen parem-

pia päiviä. Poika sai kotona jo nuoresta pitäen nähdä kuvia. Tosin vain painokuvia, mutta niissä sattuikin olemaan useita arvokkaiden teoksien jäljennöksiä. Etenkin kiintyi poika belgialaisen köyhälistöläistäiteilijän Charles Degrouxin kuviin. Degroux oli mainio työläistäiteilijä, jota on verrattu mm. maailmankuuluun taitelijaan J. Israeliin. Maalasi etupäässä kuvia yhteiskunnallisista varjopuolista. Tämän taiteilijan teoksien jäljennöksillä oli syvä vaikutus Frank Brangwynin.

Kun poika oli kahdeksanvuotias,

F. Brangwyn: Sabureita.

muutti isä takaisin Englantiin, jossa isä lujanpuoleisen elämisentaitelun jälkeen kuoli v. 1907. Poika alkoi heti Englantiin tultuaan ahkerasti käyskennellä museoissa, y. m., missä taideteoksia oli nähtävänä. Ottipa maalipensselinkin käteensä ja alkoi näitä jäljitellä. Täl-

löin muuan taiteilija hänet keksi ja huomasi pojan taipumukset ja otti hänet oppiin. Jonkun ajan perästä joutui Brangwyn tunnetun sosialistitaiteilija William Morriksen oppilaaksi ja tämän työhön. Tällä oli Brangwyniin epäilemättä syvä vaikutus sekä taiteellisessa että yh-

F. Brongwyn: Latvian Institution.

teiskunnallisessa suhteessa, mikä sitten ilmeneekin hänen teoksissaan.

Morriksenkaan luona ei Brangwyn voinut kauan olla taloudellisista syistä. Oli kuitenkin saanut säästetyksi 40 shillingiä, jolla päätti nyt tehdä "opintomatkan". Suuntasi matkansa merenrannikolle erääseen kalastajakylään. Eleli siellä väestön keskuudessa vain

Joutui taas ahtaalle. Saadakseen ruokaa, teki kaikenlaista työtä, lastaten laivoja, laasten katuja jne.

V. 1885 onnistui hänen jo saada yksi tauluistaan näyttelyynkin. Mutta rahaa sitä ei vain vielä tullut. Sattuipa muuan hänen merikuvistaan miellyttämään erästä laivanvarustajaa. Tämä pyysi silloin Brangwynin merimatkalle Aasiaan, johon B. suostui. Nyt kiersi hän

F. Brangwyn: Rautattetyöläisiä.

"tavallisena iikkana", joten "matkaraha" kesti kotvan aikaa. Täällä hän kiintyi lämpimästi kalastajiin ja heidän hommiinsa sekä yleensä työläisten toimintaan.

Rahat pian hupenivat ja Brangwyn oli pakotettu katselemaan työtä itselleen ja jättää opintonsa sikseen. Pääsi erääseen parkkiin laivapojaksi, josta hyvästä sai ruokansa. Ensimmäiset "taiteilijarahansa" tienasi hän maalaamalla laivan kylkeen sen nimen. Jonkunajan kulluttua lopetti työn tällä laivalla.

Vähän-Aasian huomatuimmat paikat, saaden samalla uusia kokemuksia taiteilijayhteisölleen. Tämän matkan jälkeen kävi hän vielä Etelä-Afrikassa, vieläpä Venäjälläkin.

Vuonna 1887 joutui Brangwyn taasen niin ahtaalle leipähuolissaan, että oli jättää koko taiteilijauransa ja ryhtyä merimieheksi. Tällöin muuan taiteilijoitteen ystävä, vanhanpuoleinen ukko, sai asiasta vihiä ja huomattessaan pojan taitavaksi, lupasi avustaa häntä

senverran, että saisi maalia ja muita taiteilijavehkeitä ostetuksi. Nyt alkoi Brangwyn rivakasti pommistella eteenpäin ja on päässytkin, ollen nyt jo kokolailla huomattava taiteilija, niin huomattava kuin työläiskuvien tekijä voi yleensä päästäkään.

Tähän "Säkenien" numeroon on otettu joitakin Brangwynin maalausten ja piirroksien jäljennöksiä. Mutta tässä on vain osa niistä.

Brangwyn on kuvannut yleensä kaikkia työläisten elämän eri piirteitä: kaivostyöläisiä, merimiehiä, pyykkäreitä, rautatietyöläisiä, sahureita, laivanlastaajia, kalastajia, y. m.

Viime aikoina ovat jo rahakkaatkin olleet pakotettuja niitä ostamaan, sillä niillä on alkanut olla taiteellisen arvonsa ohella myöskin raha-arvoa ja sehän se herroille pääasia onkin.

Salomon

Ah, Salomon, Salomon, Jehovan mies,
mies rikas ja verraton viisas,
sinun liian ol' lämpönen lempeä lies,
tuhat sulle vain vaimoa piisas'.

Ah, Salomon, Salomon, viisaankin saa
tuhat vaimoa pyörälle päästä.
Joka laumahan moisehen uskaltaa,
sitä miestä ei Jehova säästä.

Sinä tiedät kohtalos: valtaasi ei
peri jälkehes sun perikunta.
Näät Jehovan liitosta harhahan vei
sinut viekkaasti naissukukunta.

Ah, Salomon, Salomon, Jehovan mies,
miks' tuhatta lemmit sä naista?
On monasti yksikin vaimo jo ies,
saati tuhatta — ah! — samanlaista.

Mutt' sentähän maailma oppinut on,
— ei järkesi kautta, vaan harhas' —
ett' hänen on kohtalo auttamaton,
joka kukkona on kanatarhass'.

Jussi Raitio.

